מה הדין: גזל מטבע ונפסלה על ידי המלכות – האם אומר "הרי שלך לפניך"?

מתוך שיעורי הרב אלחנן פרץ שליט"א בדיני ממונות, נזיקין והלכות גזילה

גזלן שגזל מטבע שנפסלה לאחר מכן על ידי המלכות – לדעת מרן השולחן ערוך משלם דמי מטבע מעליא, ולדעת הרמ"א והש"ך אומר "הרי שלך לפניך", כיוון שגוף המטבע קיים בעין.

אדם שגזל מחברו מטבע מסוימת, ובעוד המטבע שמורה בידו הוציאה המלכות גזרה שביטלה את תוקף המטבע והוציאה אותה מן המחזור:

כעת בא הגזלן להחזיר את המטבע המבוטלת ואומר: "הרי שלך לפניך!" – האם הנגזל חייב לקבלה, או שמא הגזלן חייב לשלם לו מטבע עוברת לסוחר?

שיטת מרן השולחן ערוך (סימן שס"ג סעיף א'): אם נפסלה המטבע בכל המדינה ואינה יוצאת עוד בשום מקום, נחשב הדבר כמי שאבד גוף החפץ, והגזלן חייב לשלם דמי מטבע מעליא.

שיטת הרמ"א והש"ך (סימן שס"ג סעיף א'): כיוון שגוף מתכת המטבע קיים בעין ביד הגזלן ולא נעשה בו שום שינוי פיזי, וההפסד נגרם רק עקב גזרת המלכות – אומר לו הגזלן "הרי שלך לפניך" ואינו חייב לשלם לו דמים אחרים *(שולחן ערוך, חושן משפט, סימן שס"ג סעיף א' ; רמ"א וש"ך שם סעיף קטן א')*.

התשובות נערכו על פי שיעורי הרב אלחנן פרץ שליט"א ועל פי פסקים שקיבל מאת הגאון רבי חיים פנחס שיינברג זצ"ל ומגדולי הפוסקים, והן לעיון בלבד. אין לסמוך על האמור כאן להלכה למעשה, ובשאלה פרטית יש לפנות לרב או לבית הוראה.

בית מדרש להכשרת דיינים ומורי הוראה

לימודי הלכה ברמה גבוהה ועיון ישיבתי מעמיק על פי גדולי הפוסקים, בראשות מורנו הרב אלחנן פרץ שליט"א, גאב"ד "חוקת משפט".

שימוש בדיני תורה בפועל ותעודת הסמכה בסיום המסלול · שיעור חושן משפט בכל יום שלישי בערב, שכונת רוממה, ירושלים

חפשו בגוגל: "בית הוראה הוראת המשפט"

להרשמה ולפרטים: 02-6260680 · horat-hamishpat.co.il

סרקו את הקוד לאתר הוראת המשפט

https://horat-hamishpat.co.il/halacha-qa/stolen-coin-invalidated-by-government/